

Inleiding

De Stichting Oude Hollandse Kerken (SOHK), opgericht in 1975, wil een bijdrage leveren aan de instandhouding van monumentale kerkgebouwen in de provincies Noord- en Zuid-Holland.

Het doel van de stichting is dat een kerkgebouw een rol blijft spelen in de lokale gemeenschap. Geen behoud zonder gebruik. Daarnaast moet het kerkgebouw de potentie hebben om minimaal de eigen bijdrage voor onderhoud en exploitatie op te brengen. Dat blijft waarschijnlijk de grootste uitdaging, ook in de nabije toekomst.

Het bestuur trok al eerder de conclusie dat samenwerking of samenvoeging van gelijksoortige organisaties wellicht de enige oplossing biedt om continuering van deze activiteiten voor de toekomst zeker te stellen. En hoewel de gesprekken met Stadsherstel intensief waren heeft dit uiteindelijk niet geleid tot een overname of samenvoeging. Juist de onzekere toekomst van kerkgebouweexploitatie, ook van de reeds in bezit zijnde kerkgebouwen, heeft het bestuur van Stadsherstel doen afzien van een bundeling van krachten. Dat was een grote teleurstelling.

Alleen de Grote kerk van Schermerhorn is in het verslagjaar door Stadsherstel overgenomen en mede door een flinke bijdrage van de SOHK is begonnen aan een opknabbeurt om het gebouw beter geschikt te maken voor doorlopend gebruik (zowel in de zomer als in de winter). Voorjaar 2017 zal deze opknabbeurt zijn voltooid.

Het had en heeft echter geen zin lang stil te blijven staan bij mislukte onderhandelingen. Er is gestart met het schrijven van een nieuw beleidsplan 2017-2021 en er worden nieuwe bestuursleden gezocht om met nieuw elan de bestaande en komende uitdagingen op te pakken.

[de Grote Kerk van Schermerhorn]

Bezittingen

De Stichting Oude Hollandse Kerken had eind 2016 negen kerkgebouwen in eigendom:

- * De Zuidervermaning in Westzaan [verworven in 1979]
- * De kerken van Beets, Kwadijk, Oosthuizen en Oudendijk [alle verworven in 1982]
- * De Willibrorduskerk in Haringhuizen [verworven in 1988]
- * De Oude of Pelgrimvaderskerk te Rotterdam, Delfshaven [verworven in 1992]
- * De Wijcker Swaen te Beverwijk [verworven in 1996]
- * De kerk van Jisp [verworven in 2006]

Onderhoud en restauraties

Het onderhoud van de SOHK-kerken wordt regelmatig gecontroleerd door de Stichting Monumentenwacht. Aan de meeste kerken werden in het kader van de BRIM onderhoudswerkzaamheden, noodzakelijk om de onderhoudsstaat van de kerken op peil te houden, uitgevoerd. Ondanks de verminderde subsidies kon dit, mede dankzij enkele giften, worden gerealiseerd. Enkele grotere investeringen hebben echter nog onvoldoende dekking om met het werk te kunnen aanvangen.

In verband met stormschade zijn leiwerkzaamheden verricht aan de **Kerk te Beets** en aan de **Kerk van Jisp**.

Aan de **Wijcker Swaen te Beverwijk** is veel herstel verricht van hout- en dakwerk, lood- en zinkwerk en schilderwerk. Deze werkzaamheden zijn, behalve uit eigen middelen, gedekt door subsidies van de Provincie Noord-Holland en de BRIM.

Aan zowel de **Kerk van Kwadijk** als de **Kerk te Oudendijk** zijn werkzaamheden in het kader van de BRIM verricht.

Voor de **Grote kerk van Oosthuizen** is het onderzoek vervolgd m.b.t. de problematiek van het voegwerk. Zowel de Rijksdienst, een geoloog en de leverancier zijn hierbij betrokken.

Aan de **Zuidervermaning te Westzaan** is nader onderzoek verricht inzake de verzakkingen van de fundering voor de aanvraag en verkrijging van de omgevingsvergunning. Komend jaar moet een fondsenwervingscampagne worden opgestart om de financiële middelen voor dit herstel bij elkaar te krijgen.

[de Wijcker Swaen te Beverwijk]

In de noordbeuk van de **Oude- of Pelgrimvaderskerk Delfshaven** werd na een lekkage ontdekt dat een balkkop in de muuroplegging behoorlijk verrot was, waarna dit is hersteld. Onder het raam in het noordtransept werd een verroeste ijzeren onderslagbalk vervangen door een verzinkte I-balk (zie foto).

Daarnaast vonden er enkele vernieuwingen plaats aan de hemelwaterafvoeren bij de 'Leerkamer' en pleisterwerk van een buitenmuur ter voorkoming van vochtdoorslag.

[de Oude- of Pelgrimvaderskerk te Delfshaven]

Organisatie

Het jaar 2016 stond wederom grotendeels in het teken van de gesprekken met Stadsherstel om te komen tot een vergaande samenwerking. Helaas heeft dit niet geleid tot het beoogde resultaat, omdat het bestuur van Stadsherstel, gezien de onzekere exploitatieverwachtingen van kerken, er geen toestemming voor wilde geven. Wel is de Grote kerk van Schermerhorn overgedragen aan Stadsherstel, waarmee de hoognodige opknapbeurt doorgang kon vinden.

De SOHK schrijft nu een nieuw beleidsplan voor de periode 2017-2021, die vanaf het voorjaar van 2017 via de website is te lezen.

Nu de SOHK de draad weer oppakt zoekt het bestuur versterking van mensen met velerlei capaciteiten (bestuursleden en/of mensen die het bestuur met raad, maar vooral met daad terzijde willen staan) om oude en nieuwe uitdagingen tot een goed einde te brengen. *Doen waar je goed in bent* is het uitgangspunt voor het verdelen van de bestuurstaken. Vooral mensen die belangstelling hebben voor monumentaal erfgoed, kennis van zaken en ervaring hebben op financieel vlak, fondsenwerving, donateurswerving, communicatie, vrijwilligersbeleid en/of administratie/secretariaat *en* heeft die een paar uur per week beschikbaar hebben, worden uitgenodigd een motivatiebrief en cv te sturen naar info@oudehollandsekerken.nl, waarna het bestuur snel contact met ze opneemt.

Beheer en exploitatie

In het verslagjaar is de focus gericht geweest op het overdragen van het beheer (en de Plaatselijke Commissie) van de Grote Kerk van Schermerhorn aan Stadsherstel. Eind november is door het voltallige bestuur van de SOHK, onder het genot van een hapje en drankje, afscheid genomen van de leden van de Plaatselijke Commissie, waarbij alle PC-leden het nieuwe SOHK-speldje of -broche kregen opgespeld als zichtbare blijk van dank voor de inzet in de afgelopen jaren. Het bestuur wenst ze alle succes voor de nabije toekomst onder de vlag van de nieuwe eigenaar.

Overnameverzoeken

In het verslagjaar heeft de SOHK enkele inventariserende gesprekken gevoerd, op verzoek van kerkeigenaren, over exploitatieproblematiek, kerkbeheer en overnamemogelijkheden.

Financiën

Door de overgang naar een nieuwe beheerstichting in Delfshaven, de overdracht van zaken in Schermerhorn en het beëindigen van de relatie met KKA als boekhouder van de SOHK kon de Jaarrekening 2015 helaas niet in het verslagjaar worden vastgesteld, dat gebeurt wel in de loop van 2017.

Donateursdag

Na het opschonen van de donateurslijst telde de SOHK op 31 december 2016 nog 404 donateurs en 119 vrijwilligers. Aan het eind van dit verslagjaar is een begin gemaakt met een wervingsactie om nieuwe donateurs te krijgen.

De jaarlijkse donateursdag vond plaats op 24 september in een zonovergoten Zaandam met een bezoek aan de Westzijderkerk, de Doopsgezinde Vermaning, de Oostzijderkerk en tot slot de Sint-Bonifatiuskerk. Ondanks dat, uit kostenoverweging, alleen een aankondiging in het SOHK-magazine heeft gestaan en geen aparte mailing is verstuurd was het aantal deelnemers hoger dan vorig jaar en was deze dag zeer informatief en gezellig.

Publicaties

In het verslagjaar zijn opnieuw twee SOHK-magazines uitgebracht. In *editie 82* werd de beoogde samenwerking met Stadsherstel uit de doeken gedaan, een interview met dr. Peter van Dael geplaatst, die jarenlang eindredacteur van het SOHK-bulletin is geweest, en een uitgebreid verhaal van zijn kant

over altaarstukken en memorietafels uit oude kerken in Noord-Holland. Verder werden de vrijwilligers van de Kerk van Beets in het zonnetje gezet.

Editie 83 was, in verband met de eigendomsoverdracht aan Stadsherstel en het afscheid van de plaatselijke commissie, vrijwel geheel gewijd aan de Grote kerk van Schermerhorn. De bouwgeschiedenis werd besproken, de ins en outs van de nieuwe vloerverwarming, de restauratiewerkzaamheden werden nader toegelicht, de beschilderde gewelven bekeken, het kerkmeubilair en andere objecten in de kerk en de fraaie glas-inloodramen. Tot slot werden in de kerk gevonden merktekens onder de loep genomen en, uiteraard, ook het orgel bleef niet onbesproken. Een interview met de vrijwilligers van de plaatselijke commissie voltooide deze uitgave, die dit keer extra dik was en in een extra oplage werd gedrukt om ook huis-aan-huis in Schermerhorn en omgeving te kunnen verspreiden.

Een fraai en informatief afscheidscadeau over een indrukwekkende kerk, die sinds 2001 eigendom was van de SOHK, maar eigenlijk een maatje te groot voor onze stichting.

Bestuurszaken

Vergaderingen

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar zeven maal. Alle vergaderingen werden gehouden in Amsterdam.

Mutaties dagelijks bestuur

In het verslagjaar zijn afgetreden mevrouw M. Hoetmer-van der Ruijt (uit de PC Schermerhorn) als afgevaardigde van de plaatselijke commissies en mevrouw L.H. Keijzer-Vos met als aandachtsgebied vrijwilligerszaken.

De heer R. Bredewold (uit de PC Haringhuizen) is toegetreden tot het bestuur als afgevaardigde van de plaatselijke commissies.

Conform het rooster van aftreden is de heer J. Bezemer in het verslagjaar afgetreden en herkozen voor een nieuwe termijn.

Bestuurssamenstelling per 31 december 2016

BESTUUR

drs. R.C.Th. Ootjers, *voorzitter*

J.M. van der Veen, *vice-voorzitter*

drs. P.H. Heisterkamp, *secretaris*

mr.ir. J. Bezemer, *penningmeester*

C.J. Bijvoet, *2^e penningmeester*

R. Bredewold, *afgevaardigde plaatselijke commissies*

vacature, vrijwilligerszaken